

[Ragnhild Andersen.]

Ved at høre de bemærkninger, indenrigsministeren gjorde i sin tale ved fremsættelsen af lejelovforslaget, kunne man ellers få det indtryk, at ministeren betragter sig som stående ved sin karrieres højdepunkt, såfremt det skal lykkes for ham at sætte sit navn under den forringede lejelov, uanset at loven, hvad ejervenlighed angår, ikke helt tilfredsstillende ministerens temperament. Ovenpå ministerens smukke fredagsord om grund sætningerne for al realpolitik og om, hvad der kan ske ved at forsømme dette øjeblikks muligheder, skal jeg gerne erkende, at det kun kan kalde på ens dybeste medfølelse, når man læser, hvilken behandling der i lørdags blev ministeren til del på de jyske grundejeres delegeretmøde i Kolding, hvor ministeren blev hilst med fyråb og afbrydelser og anklaget for at have svigtet de lyse forhåbninger, som grundejerne netop havde sat til den tidligere frederiksbergiske borgmester. Selv ikke da ministeren kom til at fortælle grundejerne, hvad han ikke fandt det opportunt at oplyse tinget om i sin fremsættelsestale, at lejelovforslagets gennemførelse ville betyde en forbedring på 20 millioner for grundejerne, selv ikke da blev der ro over feltet. Ministeren fik tværtimod at vide, at det er de ærede medlemmer hr. Elgaard og hr. Thestrup, der har rejst landet rundt og ophidset grundejerne til de klager og hyl, de fremkommer med. I aften holder de københavnske grundejere protestmøde, hvortil ministeren er indbudt. I går aftes protesterede de københavnske lejere mod den nye huslejelov. Man må sige til ministerens ros, at hans motiver til fremsættelsen af det lovkompleks, han her har forelagt rigsdagen, så ganske afgjort ikke skal søges i noget taktisk hensyn, men andetsteds. De skal, som jeg allerede har sagt, søges i forsvarsministeriet.

Forinden jeg går over til en gennemgang af lovforslagenes bestemmelser, må jeg gøre et par bemærkninger om det forberedende udvalgsarbejde, der er gået forud for lejelovforslagets fremkomst her i salen. Fremgangsmåden er jo ikke bare i strid med sædvane, men også med tingets forretningsorden. I stedet for, at ministeren offentlig fremsætter sit forslag til forhandling her i salen, har sagen været forhandlet i dølgsmål siden oktober måned. Med mellemrum er der gået meddelelser ud til pressen om toytrækkeriet bag de lukkede døre og specielt om prisgivelsen af lejernes interesser. Nu hedder det sig, at man er enig, selv om det, som man også kan høre i dag, knager lidt i den mest grundejervenlige del af par-

tiet venstre. Men lovforslaget er ikke sat til fri forhandling. Hvad vi oplever i dag, er en ren og skær skinforhandling, der kun føres af hensyn til grundlovens formelle krav om tre behandlinger. Der kan utvivlsomt ikke rettes et komma i lovteksten. De saglige og dokumenterede indvendinger, jeg om lidt på mit partis vegne skal fremføre, vil blive fejlet af bordet. Man har vel endog tænkt sig at springe udvalgsbehandling over for ikke at risikere, at forliget eksploderer. Folketingets indflydelse på disse lovforslag er suspenderet, de skal bare ekspederes. Det, der foregår i dag, er kun en nødvendig formalitet. Nu da vi efter sigende igen står overfor en grundlovsrevision, var det måske en idé, om man gennemførte en bestemmelse, som siger, at hvad de herrer kan blive enige om inden for fire vægge, det er lov.

Ministeren fortalte, at udvalget havde bestået af to repræsentanter for hvert af de gamle partier her i rigsdagen. Han kunne lige så godt have sagt: for hvert af de store partier, eller: for hvert af de fem partier, eller: for hvert af de udvalgsberettigede partier — det er jo de udtryk, man veksler imellem. Men det ville vel være mere rigtigt, mere træffende at sige kort og godt: de fem udemokratiske partier. Man vedtog på forhånd, at kommunisterne ville man ikke have med i udvalget, de ville kun virke generende for det formål, man havde sat sig fra den første dag. Man vidste, at vi kommunister har ofret meget arbejde og megen energi på leje- og boligspørgsmålenes område, man vidste, og man ved, at kommunisterne nyder tillid blandt lejerbefolkningen for den indsats, vi har gjort her på rigsdagen til varetagelse af lejernes interesser. For kun at nævne et eksempel blandt mange skal jeg nævne loven af 30. december 1946, som bevirkede, at pengestærke nyerehververe af beboelsejendomme tidligst kan opsiges deres lejere i løbet af 2½ år for selv at få bolig i ejendommen. Gå ud i provinsen, ærede medlemmer, som nu vil være med til at svække opsigelsesbeskyttelsen i de små ejendomme, og hør, hvad den lov har betydet. Nej, der var ikke brug for kommunisterne i udvalget, vi var ikke salonfåhige, vi var ikke rede til at gå grundejernes ærinde.

Jeg skal heller ikke lade uomtalt de vilkår, man byder mig som ordfører ved denne lejlighed, hvor det dog er store og betydningsfulde lovforslag, af hvilke det ene har 161 paragraffer, der er til behandling. Jeg har i torsdags aftes fået lov til at se et udkast, men det færdige lovforslag var